

**MEMÒRIES
DE LA REIAL ACADÈMIA MALLORQUINA
D'ESTUDIS GENEALÒGICS,
HERÀLDICS I HISTÒRICS**

MEMÒRIES
DE LA REIAL ACADÈMIA MALLORQUINA
D'ESTUDIS GENEALÒGICS, HERÀLDICS I HISTÒRICS

Núm. 16

Director de Publicacions:

Antonio Planas Rosselló

Consell de Redacció:

P. Antoni Gili Ferrer
Pere de Montaner Alonso
Antoni Mut Calafell
Manuel Oliver Moragues
Rafel Serra de La Creu

© Alexandre Font Jaume

Gabriel Llompart
Román Piña Homs
Aina Pascual Bennasar
Miguel Ferrer Flórez
Sebastià Trías Mercant
Miquela Sacarès Taberner
Félix Pons Irazazábal
Antoni Mut Calafell

pels seus articles

Reservats tots els drets. Cap part d'aquesta revista pot ésser reproduïda, emmagatzemada en un sistema d'informàtica o transmesa de qualsevol forma o per qualsevol mitjà, electrònic, mecànic, fotocòpia, gravació o altres mètodes sense previ i exprés permís de l'editor de la revista.

ISSN 1137-6406

Dipòsit legal PM 658-93

Imprès a les Illes Balears per:
IMPRENTA POLITÈCNICA
Carrer de Can Troncoso, 3
Telèfon 971 71 26 60
07001 PALMA

ÍNDEX

Alexandre Font Jaume <i>La visió de l'Antiguitat a la Història del Regne de Mallorca de Joan Baptista Binimelis</i>	7
Gabriel Llompart <i>Cartes esparses de la Mallorca medieval</i>	31
Román Piña Homs <i>Las instituciones municipales de Malta y su permanencia bajo la Orden de San Juan</i>	51
Ana Pascual Bennassar <i>Can Ramis, una casa de mercaders al cor del barri comercial de Palma (Segles XV-XX)</i>	65
Miguel Ferrer Flórez <i>José Saturnino Bottach y Amengual (1828-1894)</i>	109
Sebastià Trias Mercant <i>Ramon Llull: Defectes i virtuts del millor llibre del món</i>	131
Miquela Sacarés Taberner <i>Lullianae Imagines: La iconografía de Ramon Llull i els principals episodis de la seva vida</i>	139
Miguel Ferrer Flórez <i>Controversias y luchas entre lulistas y antilulistas en el siglo XVIII</i>	157
Félix Pons Irazazábal <i>Unes reflexions sobre el Plet del Círculo</i>	167

Antoni Mut Calafell

Informe elaborat a petició de la Reial Acadèmia Mallorquina d'Estudis Històrics, Genealògics i Heràldics sobre el Còdex de Franqueses i privilegis del Regne de Mallorca conservat a l'arxiu de la Corona d'Aragó, i els seus antecedents codicològics

177

Memòria de la Reial Acadèmia Mallorquina d'Estudis Genealògics, Heràldics i Històrics

187

CARTES ESPARSES DE LA MALLORCA MEDIEVAL

Gabriel Llompart

Aquesta gavella de cartes escrites per persones particulars entre el segle XIV i la primera meitat del segle XVI han estat recollides durant anys de fullejar protocols notariais en els arxius de Mallorca. Va ésser la curiositat de llegir fulls esparsos, emprats per posar un punt de lectura o utilitzats per prendre unes notes quan no se tenia altre paper a mà, la que me va dur a col·leccionar-los i és ara també un brindis a la curiositat aliena la que m'ha duit a fer-ne la transcripció.

Les cartes particulars són un forat de clau per copsar la vida de cada dia dins la societat d'un temps. Només són un forat de clau perquè comprenen sols un poc d'espai i una mica de temps. Però així i tot ens informem dels problemes casolans i personals, de les relacions entre familiars distants per estudis o per negocis o simplement per haver canviat de poblament. Algunes d'elles van dirigides a autoritats per raons de recomanacions o noves que poden atànyer a alguna comunitat o grup social.

N'hi ha d'homos i dones, d'amos i de macips, d'homos lliures i de captius, de vilatans i ciutadans, de clergues i de notaris. Dic especialment de notaris, perquè, provinents de protocols, es compren que un pare notari fiqués dins d'un volum la darrera carta del fill que estudia a València o de la neboda del poble que li encarrega una joia d'un plater de la ciutat.

Tan prest se descriu un increïble viatge per mar com mos trobam davant una possessió que necessita queviures pels catius (carn salada i peix salat) o un parent emigrat a Sardenya proposa negocis de mercaderia als seus familiars de Mallorca.

De rebot, tenim notícies d'un capellà de l'enterro dels restes d'un rei així com un talaier reb notícies del moviment de naus corsàries en el Nord d'Àfrica.

Tan prompte veim sortir de Mallorca presents de formatges i tàperes com veim arribar presents del Nord d'Àfrica en forma de dàtils i sèmolels pels infants.

Alguna d'aquestes lletres familiars l'havia publicada anteriorment però no he sabut estar-me de repetir la del pare manacorí que cerca feina pel fill, ni la del mercader d'Alger que vol legitimar els fills haguts de la seva esclava sarda (Núm. 3 i núms. 14 i 15).

El fill estudiant necessita arranjar la tramesa periòdica de les mensualitats del pare notari (Núm. 16) a través dels mercaders amb sucursal a València; el frare franciscà, arribat de Cagliari, necessita un breu de Roma (Núm. 23) i l'humanista Benet Hispano felicita per la festa de cap d'any (Ninou) al seu pare, que resulta ésser el notari Joan Çamella (Núm. 22).

Es tracta de lletres esparses, per això lo únic que puc fer per facilitar la seva lectura és recomanar que es tengui en compte el llistat que dono a continuació. No tot és fàcil d'entendre. Es trobarà alguna dona que sap més de lletra en general que no de vocals. Sembla que no conegui la “e”. I així mateix, algun home, com el frare franciscà que s'excusa: “Perdona, germà, si algunes faltes fas en lo escriure: ja sabeu que som mal escrivà” (Núm. 23).

En aquestes cartes es parla de diners –sempre pocs–, de bons desitjos –sempre molts– i es donen moltes mostres d'esperit religiós. Però per a mi valen sobre tot els bons sentiments que com a fonts ufanes sorgeixen aquí i allà, inclòs l'estudiant enyoradís que, de Lleida estant, somnia de nit i rumia de dia la seva estimada illa de Mallorca (Núm. 19).

RELACIÓ DE LES CARTES ESPARSES

1. Carta de recomanació de Francesc de Villalonga a favor del notari Guillem de Lers, dirigida a Francesc de Bell Castell, a la cort (1345).
2. Recomanació per entrar en una companyia de mercaderia (1361).
3. Un pare de Manacor encarrega una carta d'aprenentatge pel fill Bernat Sans (1366).
4. Carta al notari Joan Clavell on es descriu un increïble viatge per mar (1369).
5. R. Gras, beneficiat de la Seu de Mallorca, escriu al notari Joan Clavell per assumptes professionals (1370).
6. Carta professional de Mateu Vallfogó a Joan Clavell, notari (1370).
7. Bitllet de recomanacions a la mare a punt de viatjar (1380).
8. Avís d'Andreu Riera als jurats d'Andratx sobre defensa marítima (segles XIV-XV).
9. Dona Margalida encarrega una joia a l'oncle Tomàs Clavell, notari (1401).
10. Carta d'un escrivent sobre els seus problemes i perills (1410).
11. Carta entre dos germans de bon amor i minúcies personals (1425).
12. Isabel Maura es queixa que li han pres un esclau que feia de bolitxer (1426).
13. Mossèn Pere Sala dóna les afrontes d'un alberg de Sineu (1431).
14. 15. Pere Vila, mercader, envia dues cartes des de Bona, a la seva esposa i antiga esclava sarda Antònia, a Mallorca (1432).

16. Carta de Tomàs Clavell al seu pare, notari de Mallorca, típica d'un estudiant primerenc (1433).
17. El notari Joan Gradulí escriu al seu germà Jaume sobre el patrimoni familiar (1442).
18. Joan Sapinya escriu a Romeu Cerdà, de Pollensa, que ha rebut els deu quintars de figa que li ha enviat (1444).
19. Carta d'un estudiant mallorquí corprès de melangia (1478).
20. Franquina Niell proposa a Bernat Andreu de Pollensa mercadejar a l'Alguer (segle XV).
21. Carta des d'una possessió a ciutat demanant recaptes (segle XV).
22. Carta de Ninou de Benet Hispano a son pare, el notari Joan Çamella (1521).
23. Carta familiar de fra Guillem Barceló, arribat de Cagliari (1544).

CARTES ESPARSES

1

Carta de recomanació de Francesc de Villalonga a favor del notari Guillem de Lers, dirigida a Francesc de Bell Castell. 1345, abril, 12. Sóller.

A molt honrat i discret lo senyor en Francesc de Bell Castell, cavaller, Francesch de Villalonga, habitador de Soyler, sí mateix ab reverència deguda.

Com en Guillem de Lerts, notari, compare i amich meu molt coral i special, vage aquí per recaptar ab lo senyor rey alguna scrivania, per tant, senyer, com yo sàpia i crega que la vostra senyoria li pot molt valer i ajudar en les dites coses acabar e empetrar, per tant, yo, senyer, confiant de la vostra amistat i senyoria, a les quals me tench molt per obligat, soplech vos e prech que us plàcia, per amor de mí, donar al dit Guillem, portador de la present tal favor e ejuda que vos mitgensant obtenir puga en les dites cozes.

E si res, senyer, vos plau que yo fassa, fets-mo saber i manats ab fianse de complir.

Aven-me, senyer si us plau comanat a la vostra gràcia, certificam-vos, senyer, que son sa i sal ab gran desig del vostro stament.

Feta de la mia mà pròpia, en Soyler, a XII d'abril, l'any MCCCXLV.

(ARM, L-1, full solt, ad f.118)

2

Carta de recomanació per entrar en una companyia de mercaderia. 1361, gener, 15.

Senyor: Vos fa saber que aquest jove portador de la present ha nom Pere Ramon, fill d'en Johan Ramon, axí senyor, que es mon parent, axí senyor que havia assí algunes diners, axí senyor que, per laors que ha oydes de vós i de so del vostre, ha posat en son cor de servir-vos ho la companyia en aquelles parts ho vós, senyer, volrets, e vols star per macip.

Lo jove, senyer, ha assí bons amichs e és bo de sí mateix e sap fer totes coses, car tot hom se seria ben servit, per que, senyer, vos prech que us plàcia, per bona vostra, que vós lo vuyllats acuillir i tenir en totes aquelles parts hon vós vuyllats, car ell vol fer e farà tot so que vós, senyer, volrets, ab qui vós vos volrets.

D'aquesta rahó matexa, senyer, vos scriu lo senyor en Pons Alio (?) per so com los amichs lo.n han pregat ell, qui és prop son parent, per laor que ou dir a tot hom de vós e de vostres fets.

Senyer, aquest jova havia assí en torn LXXX libres, les quals, senyer, ha a mí jaquides, per so, senyer, que yo les li fassa aquí donar en la companyia axí com stan per mí que no les ne vol treure (?) sinó que, si Deus hi dóna bon guany, que'n haja sa part, axí como yo deuria. Per que, senyer, plàcia-us que en assò vos siats bo e favorable.

Feta a XV de jener MCCCLXI.

March Jover, humil cosí e servidor vostre.

(ARM. Apel. 1365-67, f. 170v.)

3

Un pare de Manacor encarrega una carta d'aprenentatge pel fill Bernat Sans. 1366, febrer, 14.

Ego, Natalis Sancii, lapicide, civis Maioricarum, habens de insfrascriptis plenum posse et mandatum a Bernardo Sancii, patre meo, perotxie de Menechor, prout de dictis licencia et mandato patet serie cuiusdam litere per dictum patrem meum michi directe, cuius tenor talis est:

Fas-vos a saber En Nadal, que yo cobeig molt que En Bernat, fil meu e germà vostre sia bo e aprenga algun mester o ofici, per tant vos prech carement que vós, per nom meu, metats e afermats lo di Bernat ab qualsque personnes aperà mils faedor, a IIII anys prop vinents, com yo sens alguna triga o falla, compliré e seguiré so que vos ne farets e, que per nom meu los pugau fer, cartes, aytantes com mester hi seran, que lo dit Bernat esterà ab ells qualsque aquell metreu e afermereu e que.n pugats obligar mos béns.

E axí, prech vos carament, axí como de bon fill se pertany obeyir prech de pare, que li.n doneu bon recapte, axí com se pertany.

Scrita a XIII de febrer, 1366, de part d'en Bernat Sans, pare vostre.

(ACM. Not. III.XV, l.14. Contractus 1366, s.f.)

4

Carta al notari Joan Clavell on es descriu un increible viatge per mar. 1369, agost, 24. Sóller.

Honrat senyer: Faç vos saber que lo vespre que pres comiat de vós no si parti la barcha, ans haguem a sperar tro dimarts a vespre, per ço car lo patró dix que'l governador lo havia aturat. I partits d'ací, lo dimarts, a vespre, no haguen temps, ans lo dimecres seguent adonam de propa en terra a la Palomera i d'aquí partim i havem stat tota vegauda en mar tro huy, data de la present, que havem arribat a Sóller, a força de rems, que no havem haut vent negú, mal, ni bo.

Senyer: Podets veure com havem haut bon temps que ans lo que és stat pior som cuydats morir de set, que tota l'ayga de la barcha beguem en I jorn, LII o LIII que y som. Per què, honrat senyor, vos scrich d'aquest bon viatge que fem que Deús mos hi adreç, que per ma fe tants hi som que no y cabem, com y siam LIII homes, i lo seny de sí mateix, qui es prou carregat i mals mariners que y ha, que tot hom si embriague. I creu que, si vent ha, ni als, és que haurem prou que fer. Som senyor a vostre servici. Scrit en Sóller lo dia de Sent Berthomeu, hora de vespres *vel quasi*. Lo vostre servidor R. Rosseló, qui's comana a vós. Venerabili et discreto domino Iohanni Clavelli, *notario Maioricarum*.

(ACM. Not. Núm. 14632, full solt)

5

R. Gras, beneficiat de la Seu escriu al notari Joan Clavell per assumptes professionals. 1370, març, 1. Barcelona.

Senyer meu:

Per lo macip d'en Ramon Canut vos he escrit, que passave ab la barque d'en Galseran. Item vos he escrit per en Bon Jué, jueu de Torrela de Mongrí, ab la barque d'en Bac. E us he fet seber que ab la primera fuste seria aquí.

Emperò, senyor, jo he a considerar que'l senyor rey deu fer tot die la tralació del senyor rey pare seu, lo qual traledarà a Leyde. E vol que tots los deus capellans i C hòmens d'orde vagen ab processó, per tot lo camí qui son XXI legua. E estarie fort, mal i he por de reprensió, per tal com és fet tan asenyalat.

Per què, senyor meu, vos prech que, viste la present, vòs ma certificiets de totes aqueles coeses qui valer pusquen al meu fet. E que ab lo capbreu i ab ço que pusquats justement agats aytants diners com haver pusquats del benifet, que bé sé que no estarets pel nul hom.

E tant tost, senyor, com jo hage vostra ardit, ab aqueles provisions qui facen per lo fet, jo si a Déu plau seré aquí i serà, si a Déu plau, tost.

Comanats-me en gràcia del senyor bisbe, que verament mals III dies he hauts per la mala novelia qui s'ich contave d'el.

Prech, vos, senyor, que hage resposta tost per persona serta que ja sabets com me.n aprés.

Si res, senyer, vos plau, menats-me.

Escrita en Barchinona, lo primer die de marcs.

R. Gras, beneficiat en la Seu de Mallorques, tot vostro.

Fets-ma seber, senyor, qui es procurador d'en Torrent i certificat-vos quin poder ha *ex causa* e que ho sapiats de sert.

Al honrat i discret senyor en Johan Clavell, notari, en Mallorques.

(ACM. Not. Num. 14632. Full solt)

6

Carta profesional de Mateu Vallfogó a Joan Clavell, notari. 1370, agost, 4. Barcelona.

Domine Iohannes

Vostra letra he rebuda sobre lo fet d'en Ferrer Carbonell, lo qual és estat a mi alsunes vegades e en lo qual fet he molt treballat per honor vostra.

Mas per tal com lo dit Ferrer no ach encontinent ço que volia, se.n és anat, que no l'he vist despuys blanch, ne negre, per que.m par que sie masse delicat, car entre so que fet hi havie e entenia a fer, creu que son fet vengerà a bona fi, ja sie fos ben orreu e leix i axí d'aytals feynes de poques ne deu hom aver assats, per que us prech que, per.aytals feynes persones d'aquí avant no.m escrivats, car d'aytals coeses de poch profit tost ne és hom huiat, car segueix-se.n aytal inconvenient que han hom a leixar les feynes de profit però de res qui us torn a servbey vulles que fos profitós o no.m trigaria.

Item me merevell com l'altre jorn com me escrivís del dit fet no.m responés a açò que d'aquests jorns vos havie scrit de mos affers, perquè par que no us hi va lo cor.

E axí, senyer, prech vos que ma.n escrivats perquè no presenta la letra reyal que yo us tramís (l'altre dia) e que vullats veure una altra letra reyal que yo hic met are i presentar-la, si mester hi serà ensembs ab mon compare en Ferrando Ley o en P. Descoll a qui n'escriví e que en açò e en respondre me.n donets bon recapte.

Si als vos plau, scrivits-me.n, car a res qui fos a vostra honor no serie pare-ros.

Saludats me madona i tots nostres amichs.

Scrit en Barchinona, a IIII dies d'agost (1370?).

Vostra special amich e servidor, com a frare, Matheu Vallfogó.

Al molt honrat senyer en Johan Clavell, notari de Mallorques.

(ACM. Not. Núm. 14634, full solt, original)

7

Bitllet de recomanacions a la mare en viatge. 1380, Pollensa.

Madona mare: Devets saber que yo e parlat ab Maria de la vostra anada de vanir ací, e am respòs que no vol que posats an altra loc sinò a quasa sua, mas pre-gua a vós que no vanguats senssa altres donas accompanyada.

Comanau-me en gràcia del senyor en Niell.

(AMPo. Tira de paper.)

8

Avís d'Andreu riera als jurats d'Andratx sobre defensa marítima. Segles XIV-XV, Mallorca.

Honorables senyors: Sápia vostra saviesa que vuy, que contam X de mag, as entrade huna nau d'en Rayner, la qual és vanguarda de Tunis i de Bona i del Col, e diu que a Bona se avian varades dues gualeres e dues gualioites, les quals ja foren parti-des sinò per els, e an les meses dins lo riu o flomayre, per so que aquest no sabesen lurs actes, però per hun ranagat és dit que de prasent hixaran e fon-se.n partits. Fets comta que l'aurets an aquestes mars.

Item, senyor, a Tunis huna gualera, II gualioites, hune barque de XVI, pense-se que al dia de vuy sian fora.

Item, que al Col dues gualioites: la huna nova de XXIIII banchs, la altre de XVIII.

Item, més se deia, que a Bugia, se armaven III o quatre fustes, d'aquestes no.s puch sertificar si són gualeres o gualioites; fets comta que si fa gran aparell. Deus nos agut. Amen. Car nos tenim los peus en mal loch, yo, musenyer e a vosaltres senós de jurats, vos n'a ascríc, per so que us taleyets e que fasau vostres bones ascoltes e talayer car "a lop durment no li entre res en dent".

Item, senyors, sertifich-vos he yo.m calcom alunyat ab los senyós de jurats e

asò per tal con no m'an donat eschif o barque, la qual els an per a dar, seguons és acustumat, car axí los o he mostrat de fets per ascriptura altèntiga en la salla, e yo los o dic, per lo cap de Déu, que d'aquí avant els no'm tendran guarda en res del món e si o fan, que no'm satisfasen los dans donats e los devanidós. Yo e fet manament en Bernat Riera que d'equí n avant el nos cur de les guardes, car per nostre Senyor, la terra no les tendrà en res del meu per poder que n'agan.

Yo vos ne sertifich per so que vosaltres per mí no foseu desebots, los pasquados na són astats devant los ... rats cridan, cuidant vosaltres senyòs proveis-hi, seguons que a vosaltres seria...

Andreu Riera, seluts!

Als molts onrats senyors, lo bal.la e jurats de Andrag.

(ARM. Prot. P-8. Full solt)

9

Dona Margalida encarrega una joia a l'oncle notari, Tomàs Clavell. 1401, març, 29. D'un poble de Mallorca.

Mon oncle: Yo he mester hun fermay d'argent daurat, semblant que és aquell de la filla d'en Johan Balester de Manacor, lo qual vós havets ya vist. Perque us prech que l fassats fer de present en guissa que divenres pròxim sia fet. He remet-vos argent que pesa una unze de tander e d'altre part vuit sols per comprar sis perles qui hi són necessàries però si dels dits VIII sols belles perles non podrets haver afegits-hi, e fets a seber que y haureu afegit, ni lo dit fermay que costarà de fer.

Dats-hi, si us plaurà tal recapte com sie de necessari e, si lo dit argent que us tramet, hi és mester tot, fets-lo-y metre tot quant necessari serà.

Som a vostre pler. Salut a vós e a madona vostre.

Scrit a XXVIII de marts (1401).

Dona Margalida, nebode vostre, salut.

Item fets-me a saber mossèn... si ha res innovat e si us recorda quin es lo fermay de la fila del dit Johan que sia tal, si no vos recorda ni encuitat na hauda forma agen resposta e ans si donen dos o tres sous més que menys i que sia bell.

Al discret lo senyor en Thomàs Clavell, notari, en Mallorques.

(ACM. Not. Núm. 14674, full solt)

10

Carta d'un escrivent sobre els seus problemes i els seus perills. 1410. Des d'un poble de Mallorca.

Al molt honrat lo senyor en P. Giges, notari, en Mallorques.

Senyor an P. Giges: Sertifich-vos que an Ram, portador de letres, ma aportadas dues letras, la una per an Guillermó Fuser e l'altra per an Garau Coloma e que vos prech que da aquexes e da les altras, però per prechs vostros e da vostros amichs, aga soferta per tota aquesta setmana qui ve cor dimarts que sarà damà vol batra una ayrada per fer la raó a tot hom e no roman en mí da dar-los racapta, car, per ma fe, no y a nagú an la paròchia qui tan prestament sa.n sia ampatxat dal sagar, ne.s vola ampatxar aytot d'al batra. E asò per fer la raó an aqueys bons hòmens, per que vos prech ma.n volats aser pragador an totas aquellas sàvias maneras que vós ga sabets axí com a hom savi que vós sots, qui mils ho sabets antendra que yo no sé dir.

Item, vos sertifich que podets dir an Garau Coloma que yo li fas dita sobra an Bernat da la Font, da sis ll., VIII ss. que.m fa dar sens cascún any an la festa da Sent Johan de juny, e dal altras qui bastaran, si yo racapta e tats los altras.

Item podets dir al senyer an Salvador Ferer que yo traval per el que aga una vagada so que dagut li as, cor antra sas altras cosas ma.n cuydat alansagar e, da fet, ma agaytavan al meu colet, un diumenga a vespra, e una dona va-m'ho dir e yo aníme'n be accompanyat e, da fet, nos ancontram e cuydam-nos tots ausiura, an axí que gent atané e partí-n's e lo bal·la feu-nos fer homanatga e a precs seus e d'altras bons hòmens, però he laxat tot lo fet perquè no roman an mí da dar racapta a tot hom que hagan da tot so que dagut los és. No he als que us fassa seber sinò que res vos plau que yo pusca fer, per honor vostra, que ma.n ascrivats, an fianza da complir.

P. Fiol, a vostra honor aparalat.

(ACM. Not. Núm. 14748, full solt)

11

Carta entre dos germans, de bon amor i minúcies personals. 1425, octubre, 16. Mallorca.

Iesus Christus.

Molt honrat e car frara: Huna letra he resabuda vostra feta ha X de huctubre, (de) le gal he ahut sobiran pler, com he sabuda vostra bona sanitat de vós e de nós han Blonqos e de madona tia e de tot hom de qasa he de tots los bons hamichs. E si de mí vos plau saber la mia, som sà e alegre a la mersè de Déu. Yo, he mon senyer honclo e madona tia Fraga e lo senyor an Fraga e tot hom de qasa e tots los bons amichs.

Hamat e gar frara: sertifich-ta com, per han Geronela te tramet hun sarionet

patit d'espart, che hay, de sobra, huna fojeta de pragamí qui va a nom de mon ablon-
quo han Nicolau Padres, ha de dintra lo sarionet qotra fogasas de formaga que t'an-
via madò Frage que mengys per amor d'ela e trobar-hi-has unas tasoras poques de
que't prech per amor de mí que tu me'n fasas fer uns baynots, que sian del gran de
las tasoras, e que'l me fornesquas de puyxor e de tayapenas, que de tasoras bonas
són aquexas, que yo't tramatré dinés, mes com n'aga agustats que a poch a poch los
ajustes. No dich pus.

Sapias-ta, Xristòfol, que d'equela letra que hoc tramís no sé en bona fe si avia
qanalar ni què, que tant cuitat le fiu que no sé ne lex si le-y metí...

Molt ta saluda madona e mosenyer Fraga. E madona Fraga diu que li fasas
qolque letra e ne Johana e Na Maria e tot hom de qasa e madò Riera e tots los bons
amichs.

Saludem molt madona Tria e mon abloncho, han Nicolau Padres, e tots los
bons amichs.

Lo Sant Hasparit sia an vós. Amen.

Jacme Castanya, frara teu, mentra Deus placia. Ascrita a Malorque, a XVI de
uchtubra, any MCCCCXXV.

Al molt amat an Xristòfol Castanya, an qasa del senyor an Johan Padres an
Barchinona.

(ARM. Prot. M-122, f. 77v)

12

Isabel Maura es queixa de que li han pres un esclau que feia de bolitxer.
1426, setembre, 17. Alcudia.

Honrat senyer: Así as astat en Soquarat e pus no'm podan damnagar es na la
primera malasa, tornan sobra altra trebai; aquest hic ha aportada una letra del gover-
nador qui mana al batla qua'm fasa manament que, dins III dies, yo aga tornat lo sart
que yo e manlavat da mon para, en poder del batla, sinò que el faria vendra lo bolig
e la barqua e otras coses. De què, yo he raspost, sagons vaurast, que yo no he man-
lavat catiu nagú da mon para e que si res me damanan, que posan sa demanda en
scrit e que, si cas, volen proseir que.m mana pel governador, per què, honrat senyor,
vos prec carament en los otras bons amichs qua.m volesen trabalar ab l'honrat lo
senyer en Bernat Dasclapés, ab lo honorable mossèn Berenguer Solanes, que els
dagan posar lur damanda an ascrit, e aquí provaré yo la lur malasa, quom alment e
falsa ma prangeran lo sart meu, que yo tench an la ypothecha. Car trobaran-se que,
de coresima, un dia, mossenyer Peris e an Soquarat e hun sag de Benisalem e d'al-
tras d'Alcodia, anaran al port magor, on lo sart peschava ab lo bolig, e avia trebalat
tota la nit, e da matinada dormia, e axí, quan dormia, van-lo prandra e ligan-lo e
amanaran-lo-se'n ligat a Malorqua e hun sart, d'aquals qui paschava ab él, vanch
corent, e dix-mo. E yo coragí a mon para e digí-la-y e mon para corach dafora e

goytà.ls a la creu, e gafàs ab lo sart. E mossèn Peris e an Soqarat aranquaren los balasarts e mon para gridà: “Via fora, resistència amb hòmens del rey!” e la gent atàs-si molta, lavòs lo dit Peris mas lo sart en la vela e lavòs els feran serta avinença e lavòs yo fiu fermansa al meu sart per tal que no m’amenasssen a siutat, ni.ls me fesan destraure en la presón per altres crasadós, pladagant e perdent los gornals e masió que e feta. Per què, honrat senyor, tot asò fan per dastroir-me a mí e a mos fraras, quar no se curan da nagú qui.ls daga, ni.ls sia obligat, sinó da mí qui en ras no’ls som tangut, ni axi poch ma mana, e so en bras de malvats hòmens da aquesta vila, qui’m volrian fer anar a captar a mí e a mos fraras. Per que vos prech, en tot partit del món, que els posen lur damanda en ascrits, axí com fer davan per gustisia, el lavòs, vaurats com los provaré las lurs malasas e malvastats.

Ascrit a Alcúdia, a XVII de satembre any MCCCCXXVI.

Prech-vos que’m volast dar raquapta en lo fet del batlla, quar trobarast que ab en Galat fan tot aquast fet darer e aquast fa tota la malasa que si-yfa e fa-la a palas, que no ha vargonya, ni por da ras.

Na Isabel, fila d’an Johan Maura, qui molt vos saluda.

(ACM. Not. Núm. 14805. Full solt)

13

Mossèn Pere Sala dóna les afrontes d'un alberc de Sineu. 1431. Sineu.

Mossèn Francesc: Les cartas de l’alberch son aquí tancades en una caxa, al present no les puch dur, mas tremet-vos les afrontes de l’alberch: el és stituit en lo carrer major públich del palau del rey, ha dos portals qui hixan en lo carrer major, afronta la una bande ab un alberch qui es d’en P. Fiol, laurador, e és en la bande del palau, axí mateix, en la part deval de l’hort del meu alberch afronta ab un carreró públich, qui està devant un pati qui és d’en Bernat Font, tixador de lin.

Per què, mossèn, si aquestes afrontes no abasten, prech-vos que.m asperets en tro que yo hi sia, si plaurà a Déu, passat Ninou: emperò, prech-vos, que la remasó que’s fassa, e dats los diners complidament. E lo senyor de notari prengua la carta ab los testimonis. E com yo hi seré, si plau a Déu, compliré-la cor yo li mostraré les cartes de l’alberch.

Lo Sant Spirit sia ab vós e ab nós. Amen.

Emperò es alou de l’honrat n’Endreu Rossinyol, a sisa de loisma.

P. Sala, prevera, servidor vostre, prest a honor vostra.

Al honrat mossèn en Francesc Servià, prevera, domer de la Seu, en M

(ARM. Prt. J-13. f. 46A)

14 -15

Pere Vila, mercader, envia dues cartes desde Bona, a la seva esposa i antiga esclava sarda Antònia, a Mallorca. 1432, abril, 7 i 8. Bona

[Sol·licitud de reconeixement de llibertat de la antiga esclava sarda Antònia dirigida al batle de Mallorca. 1441 (ARM. AH, C-3113, Provisions del batle reyal, 1441-1442, ff. 35-36)].

Devant vós, honorable En Joan Morell, batle de la ciutat de Mallorques l'any present, exposa humilment Na Antònia sarda, la qual de mans de moros fou rescatada en tro deu anys ha, per en Pere Vila, mercader, en Bona, terra de moros, e per aquell dit Pere Vila, après que de ella ha hauts infants e ab ella a abitat lonch temps, és stada feta e dade libertat, la qual ja de dret, per passament de servitud de V anys, li compateix. Per tant, la dita Antonia sarda suplica a vos, dit honorable batle, que, hauda informació de les cosas, sichnantment de la voluntad e libertat dada per lo dit Pere Vila a la dita Antònia, costar, axí per letres com per testimonis, vos plàcia de dita libertat a ella competent esser feta acta e scripture, al vostre honorable offici, sobre les dites coses humilment implorant.

E per verificació de prova de la dita sua libertat la dita Antònia presenta les letres scritas de mà pròpia del dit P. Vila...]

14. *Primera carta del mercader Pere Vila a la seva esposa sarda Antònia*
[Rebuda a XV d'abril. Fa menció de la Franquesa]

Al alberch den P. Vila en Mallorca.

Ihs. En Bona, a VII d'ebril 1432.

Cara sor mia Antònia: III letres he rabudes tues ab la present, a les quals per la present curt ta faré resposta, h'en haut pler de la tua salut e dels infants. Adéu. Bon grat Déu per sa mercè le'ns mantinga. Amen.

(...)

Antònia, yo he hauda algun poch de fruya ab la present nau la qual per força e hauda a portat a vendre así a Bona e fas compta que tost ab la aguda de Déu tinch sperar per anar al Rey, per damenar ço del meu. Déu li meta en cor que'm esper tost. Amen.

Antònia, veig que te'n clames del senyer En Miquell (blanc); has fet mal de traura aquella poque roba de les cazes, car es dupta no't fassen alguna questió males gens, que no diran que sia tua mas que es mia, e veuràs-ta ab cabuscol; per que sacretament torna-la lla hon era e no fasses modornes, car més sap en aquestes coses lo senyer En Miquell que no tu.

Antònia, pler he haut del bon vaynat en que est mudada e dels compares que has fets; de tot n'e haut pler, mas no m'as nomanats que són los dits compares, dic-

t'o a fi que puys axí és e sinó (...) metre les dites robas tuas a casa del dit Miquell que les metés a casa del honorable En Nicholau de Pachs, lo qual, per sa bontat, és assats amich meu e sta al teu costat e no les tingues tu, car molt de mal se'n pot seguir tanint-les tu.

Antònia, molt ma maravel com dius que ab la barcha no has haudes letras; dich te per cer(t) que yo te'n scribí ben larch per letras del senyer En Gabriel de Belviura. Crech haian aut mal recapta.

Antònia, la gran carestia és en esta terra, que no si pot fer pus, que no us pusch trametres ço que volria; però en comanda de Déu e del patró te tramet un sach de bon li, eés molt car, pessa unes CCXXX roves, més un sach de sèmola en que ha dos CC, més una cofeta de fideus. No he trobat altre.

Antònia, tu ma dius (...) de que't dich que de la hora que tu en tens (...) tre ho saps molt bé, però ab tot açò pot tramet (...) feu testificar dels senyors de mercaders de contes (...) del jorn que tu entrís a casa mia e de ço són struments (...) Nicholau de Pacs e ha haver notari que (...) Antoni Contestí, que ell te'n faça franca i que tot ço e quant has és teu e no-y-e part en res que tu tengues.

Antònia, les robes que as trameses dins lo saquet del li he ben rebudes totes. Fas-ta moltes gràcies, Déus per sa mercè, les ma lex esquinsar ab tu e ab los infants tos fills; jo ab la ajuda de Déu, com dit he, saré prest quí e m'aportaré les flasades e stores que demanats d'en Pere d'en Borgrat (...) no sia axit enguany. Lo molinet que demanas no.s pot fer, car si la cort ti trobarà que mols en casa, perdries tot quant as, per que no fasses. Hoc en robes de drap de li haga gran canastra més que no aquí les dors (?) de lí per Caterina yo les hi aportaré ab mà mia. Déu ma'n fassa gràcia e los brasols axí mateix.

Caterina, ma plau com dius es ja graneta e va per tot e demana, per que salú-dala'm molt e besa-la III vegades per mi amor. Steva, axí mateix e fes que vaga scola e que sia bon fadrí que n'aga pler com hi sat (...) ma molt e dí a Steffano que yo hi seré tost, Déu volent, als per la (...) de nou que port haia. Lo Sant Sperit sia ab tots. Sa(ludau) (...) aquays senyors del vaynat e a mos compares los quals (...) perdonam e fi.

Mes anant ta tramet una cofeta de dàtils per los infants que mengan e del Coll crech caregaren per mí una cofeta de fígues seches. Totes aquestes coses són senyades de tal senyal: pc.

Marí no-y és, que és anat a Tunis per damanar diners que li són deguts per lo cort de stormies, ben saps tu que no niga (?).

Antònia, lo teu cosí Petro sardo que stava en casa saluda molt a tu e als infants, lo qual esta setmana deu (...) per amor tua.

Al alberch d'en P. Vila a Mallorques.

15. Segona carta de Pere Vila

Ihs, en Bona a VIII 1432.

Sor mia Antònia, fas-ta saber com ja per altre t'e scrit pus (...) de III letras tues rebudes (...) certes coses e no y és stat çó (...) pus larch yo to havia dit que (...) no és pugat fer car no-y fuy / no-y ha res senyat les dites robes són (...) un costal de sémola, una alcola de mantega, una xibria de subida (...), una cofa de fideus, una cofa de dàtils, una cofata de gínyols, una stora de jonchs, totes aquestes coses són en comanda del patró. Damana-les-hi. Lo patró és aquell ab qui tenc avist. Ell ta derà totes aquestes coses.

Yo he scrit al honorable En Nicholau de Pachs, qui es ton vehy, que fassa que ages carta de franquesa, per que racomanat a Déu e a ell, que ell te darà recaptcha. Als per la present no he que dir. Saluts moltes a serta (?) a Catalina e no't dons mala vola que Déu ajudarà prestament. Déu, per sa mercè, nos lex veura ensemps ab salud e miloraments de béns tost.

P.Vila, saluts.

16

Carta familiar de Tomàs Clavell al seu pare, notari de Mallorca, típica d'un estudiant primerenc. 1433, març 28. València.

Ihs Xps.

Molt honrat e de mi car pare e senyor: Fas-vos a saber com som sà e alegra per la gràcia de Nostro Senyor Déu.

Per que us fas a saber per la letra que e aguda vostra com me animavets a dir que escriviats al senyer en Johan Prats, e non ha aguda neguna letra. Per que us fas a seber que li.n vulats ascriura en per tot temps, car el me ha dat recaptcha e, si Déu me ajud, ha gran cura poder com si fos son frare. Perque us fas a seber com vos he ja ascritas ben V letres, una derera altre, hoc encare ni ha qui no són partidas, mas fas vos a saber de mos fets, què és ni que no, per que us dich que l'ome qui me portà la letra me.n ha portat tres cantes de holives e una de anchoves, mas emperò fas vos a saber com Barthomeu ha ascrita una letra a son pare, la qual letra me donà se mara d'en Bartomeu que le legís e el fa.li a saber com las holives el las paga e les anchovies asimilateix, per que us fas a saber que les anchoves lo senyer en Berthomeu Thoma las se ha turades, car diu que bé son fil les hi ha trameses, per que us dich més que ja li he donat un cànter de les holives e les altres al senyer en Johan Prats las he dades, per que vos escrich que e pagat ben VI ss. e non sé quants dinés. E axímatex vos ascrich que del cambi ja hi havem trebelat ja asats e an-nos dit que primer los aveu dar a qualche mercader qui haja qualche amich así e el trameta-los así e aprés el complirà así.

Mas, emperò, milor vos ve que fasats ab lo senyer en Deniel Pardo qui te así

un nebot, que fesau que el trameta una letra así lo senyer en Pardo o que li donets los dinés a él trametà. ls así e tendrets lo del vostro pus segur. Per que fesats-ho tan tost, car lo mestre a gran cuya, e de les candelas ja us ne ascrit diverses voltes, que lo senyer en Berthomeu las paga e axímateix de les robes no me'n puch afluxar car totes les tin que vergonya és de anar axí.

Mas emperò dels formatges, anviats-los.me, car Joan Prats los amerà més que si li donaven non sé què e per altres personnes e axímateix vos fas a saber que de le servia, enviats-le Joan Prats, car no he negú qui tant me fase.

Item, vos ascrich, que lo senyer en Johan Prats vos ascriu ja de so que us fas a seber, que si volets que menga ab él, car el veu que tant és la masió que fariau que non bastarian, car més de XX lliures auriau mester quade any, car axímateix aparan de astant en case sua com ab un mestre e diu que non vol res. Exí dich vos que.n fesats resposta tan tost, car no egats por que volgesen dir que'm destorbàs, car diverses voltes menga en casa sua, que, tan tost, que e dinat, me'n fa anar ascola e axí mateix que de mon apendra no e trebelat tant com deuria, mas axímateix no cre-guesseu que la [sic] perdut lo temps en va. Déu sia ab vosaltres. Amen.

Saludats-me molt medona e medona Simona e ne Jueneta e tot hom de case.

Item, vos fas a seber que de Doctrinal, lo senyer en Joan Prats me'n deu aver ara un.

Encara vos fas a saber que lo senyer en Batle lo paliser, qui sta en la plase del pa, me a dit que mon qunyat a festas noses. Deus li faci do de la sua gràcia Amen. E de asò ja us na he ascrit.

Si res avets a mester, anviats-mo a dir.

Ascrita en Valencia, a XXVIII del mes de mars, any MCCCCXXXIII.

Item, vos fas a saber com Johan Prats vos ha scrit breument mas està molt enmarevalat com hagen vengudes fustes de aquí e no havem agudes letres. De so que us fas a saber, no me'n fesats falta. Si m'havets ascriura, dats les letres al senyer en Deniel Pardo, car milor recapte auran que si les dau a altre.

Thomas Clavel, fil vostre qui molt és prest a vostre plaer.

Al molt honrat, e de mí car pare e senyor, lo senyor en Thomaàs Clavel, notari en Malorques, sia dada.

(ACM. Not. Núm. 14805. Full solt)

17

El notari Joan Gradulí escriu al seu germà Jaume sobre béns familiars. 1442, febrer, 27.

Mon frare: Una vostra letra he rebuda, scrita per madona la prioressa, de la qual en part he un poch de desplexer com hi ha un vocable qui no sona bé de “enga-

nar" però d'altre part ne son aconsolat per ço com veig que no feya bé per vós e que no farieu sinó massió de mudant e d'adobar e, sagons la letra conclou, vos haveu pler que la vende no pas e que si no passa deys que pagaria les messions.

Aquí dich, mon frare, que a mí plau bé que la vende no pas, ne us volria per res dar enuig, car si vós sabieu yo en quin punt ne son stat assí, sinò que no us ne gosave scriure, vós lo haguerau ja lexat de les messions. Dich es me intenció que vos non pagueu hun patit diner ans vull jo pagar a vós tot lo despler a anuig que hajau haut axí com vullau. Vejau, Deus com ha obrat envés el cor que no'l prengau, car per ventura si la venda passàs yo n'haguera massa enuig, per tant com yo molt parlí assí ab certa persona d'aqueix alberch, e ara metiem en emborball e ara serà tot cessat, laors a Déu e a la sua Mara, qui'n fa mils que hom no podria dir. Per gràcia de Déu bé us ne fluxareu d'alberch, que prou es bo lo vostre per vós.

Ab la present vos dich deliberalament que a mí plau que la vende no pas, e feu la cancellar al scrivà o que no la meta en nota e fets-me tanta de gràcia que adobeu la casa ab qualche staló fins que yo hi sia, envers lo maig ab la nostra gent, Deus volent.

D'açó que rebreu, aturau los dos reyals per les messions de la vende, posat no leven tant, car axí yo vull e prech vos paguets lo senyor en Ripoll sempre haureu diners.

Als no dich sinò que lo Sant Spirit sie ab tots. Saludats-me ma cunyada e na Elienor e tots los amichs.

Fets-me a saber sempre si altres adops són necessaris en lo alberch, car fer ha adobar, però si ab un puntal pot star fins al maig, stiga, e sapiau tentost. Lo stam he rebut, so és XXII ll.... Tramet las L arengade. Prech-vos me perdonets e lexau tot lo despler, car si plaurà a Déu tot vendrà per lo més bé. Sàpia axímateix lo jorn que la carta serà renovada.

Scrit a XVI de fabrer.

Johan Gradulí, notari, frare vostre. Saluts.

(Al marge: a XXVII de febrer any MCCCCXXXXII, en Jacme Gradulí reté lo alberch al dit Johan Gradulí. Testimonis: Anthoni Vensale e Fransoy Martorell.)

Al honrat e car frare lo senyor en Jacme Gradulí.

(ARM. Prot. del notari Gradulí)

18

Joan Sapinya (?) escriu a Romeu Cerdà, de Pollensa, que ha rebut els deu quintars de figa que li ha enviat. 1444, setembre, 17. Ciutadella.

Senyer: la vostra letra he rebuda, de la qual aquí gran pler com per aquella sabí vostra bona salut...¹. Havets-ma fet saber que l'altre dia rabés una mia letra i

¹ Paper retallat.

seut per que comprasets figua i que (n'avets) comprada X quintars i que la aguera
auda abans sinó per rahó de vostron fil i d'altres qui han aut hun poch de dabat.

Dich vos que n'e aut anug. Ihu Xti los do bona pau. Honrat senyer, avís vos
com e rabuts los X da figua comprats per vós i mes mig quintar lo qual m'enviats
que menys perau orda.

Vos fas-vos na moltes gràcies. Lo senyor de tot lo mon que ens fa gràcia que
ab salut vos pusquam servir. Amen.

Als per la present no hi ha que us fasa a saber, sinó que prech Ihu Xti sia ab
tots vosaltres i an nós. Amen.

Si res vos hic plau que yo fer puxa per honor vostra, manats.

Saludats-ma molt madona vostra i madona vostra sotzia i tot so del vostro. Ma
muller vos saluda molt a tots.

Honrat (senyer) alsguns dies ha que us aguera escrit si no com è sotorada I^a
filla de XI anys, de mal de axir. Banait na sia Ihu Xti de tot quant nos dóna. Amen.

Lo senyer en Monsarat Fa ha auda la sua letre de present.

Escruta en Siutadella, a XVII de setembre, any MCCCCXXXIII. Johan
Capiya, prest ha vostra honor.

Al molt honrat lo senyer en Romeu Serdà, en Pollensa.

(AMPo 690. Full solt)

19

Carta d'un estudiant mallorquí corprès de melangia. 1478, juliol, 15. Lleida.

Mon bon amich: O quant és lo enyorament de aquexa vostra ciutat tinch. No
obstant de dia aquella en lo enteniment tingua, encara ensompnis la tinch present, e
crech repòs no tindré fins a tant aquí sia *et propter guerram* se tardarà la mia anada
et aliis causis et respectibus hic nos explicantur sed quo casus affuerit vosbiscum
ero sine dubio.

E no sé de present de què scriure, sinó, si nengunes coses vos seran plasents,
scriviu-me'n, ab confiansa de compare.

Recomandacions moltes a la senyora vostra muller e a tots los amich, no obli-
dant per res a la del gingeble, ni manquo a na Pinya de la pescataria, a les quals, per
amor mia, ma saludau.

De Leyda, a dos dies de abril (1478)

Vester in omnibus, Pere Fort, *scriptor.*

[Nota] Rebude de Leyda a XV de juliol 1478.

A mon bon amich, lo discret en Jacme Perera, notari. En Mallorca.

(ARM. Prot. A-276. Full solt)

20

Franquina Niell proposa a Bernat Andreu de Pollensa mercadetjar a l'Alguer. Segle XV, febrer, 20. L'alguer.

Saluts i amós a vós casí meu, en Bernat Andreu, de na Franquina, muyler den Guilamó Niell, tant com a Déu plàcia!

Fas-vos saber, cosí meu, que son ben sà, a plaser de Déu i vostre, tant com a Déu plàcia, desigant saber de vós la vostra bona sanitat, la qual serà com a Déu plaurà.

Sapiats, cosí meu, que vos poriets fer molt de vostre prou si venierts así en l'Alguer ab algún leny carregat de figua i de vin i maiorment oli, car l'estament de la terra és en tal partit que vos hic fariets de vostre prou i vendriets ben ço que aquí portariets, car pensar podets que si no coexia que fos bon partit per vós, no.s ho consylaria. He en cas, casí meu, que vos hic vingats, prech-vos que.m portets d'aquex vostres formatges i II vels de seda cuya i d'aço mes ne fariets gran plaser y com vós serets así yo us daré ço que us costaran.

Prech vos, que vós no romangau, car si vos hic erets gran profit ne seria (i) gran esperança he en vós.

Saludau-me madona Marió, muyler vostra, e ma comara, no Pahona, e mado-na Vives.

Molt vos saluda en Guilamó Niell, marit meu i tots mos infans.

Escrita en l'Alguer, a XX de febrer.

Molt vos saluda na Francescha.

Al senyer en Bernat Andreu, en Polença.

(AMPo 1141, cub.)

21

Carta des d'una possessió a Ciutat reclamant recapte. Segle XV. Un poble de Mallorca.

Monsenyer: Tramatets hun quarter de carn salada e huna gerra de olivas e lo barrel de la sardina, cor no sabem quin companatge donem a la companya.

Item, vos preguia madona que li tramatats lo brial e huns punyets que te en Caules d'en Perico e unes sabates per festas.

Del fet del saguar, vos dich que tot ha mal racapta cor vos fets les coses per una intenció e venan per altre, cor vos havets logat lo jenra den Castayó per sagar e lo senyor en Castayó no vol que n'Antoni hi sech, cor diu que si vos lo havets logat convé que lo pages e que prou hi són de quatre: dos per ell e dos per vós e que no hi vol n'Anthoni.

Yo no hi pusch anar, car de que partí d'aquí som stat malalt. Dats-hi un pas com pus prest puscats, sinó tot ha mal racapta. Tramatats l'ase cor nos lo havem mester e aquí no fa res.

Jacme Mayrata.

Al honrat lo senyer en Lorens Mayrata.

(ACM. Not. Núm. 14709. Full solt)

22

Carta de Ninou de Benet Hispano a son pare el notari Joan Çamella. 1521, janer, 8. València.

Ihs. Senyor pare: No vos estranyeu que fins así, de mí, no haiau haguda special letra, no és stat per poca voluntat sinò per no poder trobar títol ab que poder-vos scriure axí com ara tinch de molta honor.

Plàcia a Nostre Senyor que per motls anys vos puga nomernar pare y vós a mí fill, perquè la mia voluntat és de tenir-vos axí, com yo crech és la vostra de voler-me.

Sols vos vull pregar que en vostres oracions pregue a Déu que ab salvament pugar arribar aquí per servir-lo.

No havent més a dir sinò que la Santa Trinitat sia ab tots.

De València, a 8 de gener any MDXXI.

De aquest vostre obedient fill, Benet Spano, indigne prever.

Al molt discret i mes virtuós senyor lo senyor Johan Çamella, notari, en Malorques.

(ARM. Prot. C-235, f.57)

23

Carta familiar de fra Guillem Barceló, arribat de Cagliari. 1544, setembre, 7. Mallorca.

Molt virtuòs y de mí bon germà: La causa de la present serà sols per donar-li avís com en dias passats rebí enhomendasions de vós y assò per una carta del senyor nostro pare, la qual me som molt alegrat en seber-ne vos de la sua salut y estat. Preg a Nostro Senyor lo vulla guardar en tot lo que el desitge al servissi de Déu.

De la mia sanitat li fas a saber com és molt bona, enchara que som estat molt mal des que vinguí de Cal·ler y la mayor part està lo mudar que aven fet an esta Casa y la tristor de veure endorocar lo monestir on nos som criats. Así que moltes coses són estades contrarias an esta malaltia y altres mols desberats que an tinguts an esta

terra, que, germà, molt lo volria pregar que miràs si poria seber noves de mon germà, en Joan Barceló, lo qual anava en companyia del chapità Sayovedra, lo qual sabeu molt be millor que yo, axí que, per amor de Déu i si quas lo trobavau, dieu-li que vingua, que sa muller y sa sogra són mortas y ma mara te lo fill seu.

Germà, de así no l'avís ja de res per que vos(tra) para pensa ya l'avisa de tot de vós. Son germà, en Merturià, ya sebeu com és mort. Déu n'haga l'ànima y lo Senyor li prest los altres.

Germà, pensa que no pasarà molt que venreu aquí, perquè estich determinat de anar en Roma per aver un breu, perque may no puch aver rechapta de ací.

Germà, perdonau-ma si algunas faltas fas en lo escriura per asò qua ya sebeu que som mal escrivà. Y no més sinó que la Santa Trinitat sia ab él. Amen.

Per fer lo que mana, com a vertader germà, frare Guillem Barceló, prest (sic).

Feta en Mallorca, a VII de setembre, 1544.